

BAJTÁRSI

LEVÉL

1964. XVII. évf. 7-8 sz. levél. _ _ 51. oldal. _ _ _ Utrecht, 1964. július 25.

SZENT ISTVAN NAPI LÁTOMÁS.

Feldereng az otthon ködös Éden-képe,
messzi álom-rétek türkiz szinei,
a pokoli sárkány senkitől se kérte,
ma mégis ártatlan bimbóit nyeli.

Elsukló hangok közt törnek fel a könnyek,
sajognak az újból felszakadt sebek,
hangtalan panaszok kéretlen is jönnek,
ha az izzó légben az Éden lebeg.

De nem telik hangos, nydszító sirásra,
a könnyek is belül találnak utat,
csendesesen, titokban, hogy más meg ne lássa,
ne bántsa azt, aki kéj után kutat.

Ne bántsa az önzés kényes hintaját sem,
amikor jótékony zsibbadást okoz,
amikor gyönyörre hangzik fel az ámen,
hiába pendül a társtalan koboz.

Új csőcselék adja Krisztusát keresztre,
új Filátus mossa finom kezeit,
Új Tamás hatol a megkínzott sebekbe,
mégse tudja, ki az, akit megfeszít.

Hiába csörögnek a jutalompenzék,
hiába csattannak Judás csókjai,
hiába tér vissza a régi nagypéntek,
senkise tud iget, vigaszt mondani.

Édes anyanyelvem szeplőtlen csengése
az egyetlen érték, amit adhatok,
ahogy talentumként Teremtőm kimérte,
tisztán érthetik meg józan magyarok.

Nincs egyebem kopott koldus-tarisznyámban,
csak ami a szivben lelheti helyét,
sok-sok keserv, hogy a nagyvilágot jártam
s szemhéjam mögött a türkiz színű rét.

Most a rendületlen lélek szent hitével
szellemed idézem, Szent István király,
alázatos szavam csak e dallal ér el,
mely a sziv hárfáján bizton megtalál.

Könyörgésre ma is van királyi módod,
hiszen ott lebegsz a szentvédők fölött
s ha csak apostoli igéidet mondod,
ujra eggyé forrad, ami eltörött.

Béla deák.

TALÁLKOZÁS.

A vékonyka télvégi nap még szikrázva végig csillogott a városban, a megereszkedett jégcsapokat ragyogtatta játékosan, az emberek szemében mosolygott biztatva, hogy holnap reggel újra itt vagyok, egyre több meleget hozok, s ma holnap tavaszba borítalak benneteket mindenestől; előbb elé-csalogatom a hóvirág fehérjét, megcsiklandozom az ibolya gyökerét, és aztán komolyabb munkára adom vén fejemet, az elvetett mag zsen-géjét szökkentem elé, és bőséges virágba öltöztetem a nevezetes nagykö-rösi fákát, Istennek dicsőségére, embernek örömére, két keze munkájának ju-talmazására.

A fiuk -heten-nyolcan voltak nagyköri diákok, hosszulép-tű, vastagodó hanguk, pihéző ajkuk, hatodikosok az Arany János gimnáziumból- leszegezett fejjel mentek előre ezen a késő délutánon a Bokros-felé. Nagy dologban jártak, emberéletet dolgában, derekas munkát végeztek és most nem beszéltek, gondolkoztak. Ez az utolsó, néhány nap adott gondolkoznivalót elegend. Nagy napok voltak ezek, azótától, hogy Zoli, a menekült Zoli -igy hívták első osztályos kora óta, amikor valahon an a csiki hegyek közül, erre vetette a sorsa, az eleveneszü, jómozgású gyereket, az alföldi fiuk közé- mikor Zoli azon a délelőttön belesült az algebratételbe. A tábla előtt. Ott állott az egyik kezében kréta, másikkban spon-gya -irt egy-két számot, letörölte, másikat irt, azt is letörölte- a hosszú Lakatos a hátsó padban valami hitvány fácskából kereplőt faragott, az ezermester Lakatos- oda se nézett, nem volt ezen mit nézni, hiszen a menekült Zoli öt perc alatt végez a tétellel, az pedig az ezermester Lakatost nem érdekelte. A rossz tanuló számára, a jó tanuló felelete nem érdekes. A menekült Zoli pedig szinjeles volt, az első osztálytól kzdve. Négy-öt kisebb gyerek tanítványt is tartott és az még nem fordult veje elő, hogy háromszor-négyszer is le kellett volna törölje a számot, amit leirt, de most irt és törölt, irt és törölt, görcsösen markolta a szivacsot és a piszkos lé a kabát ujjába csurgott, de mintha észre sem vette volna. A tanár ur is csodálkozva figyelt fel és a fiuk valamennyien.

-Na, mi az, fiam?-

-Rögtön... rögtön... tanár ur kérem...- és halálos sápadtság öntötte el az arcát -azonnal- a szeme tétován futott végig a szám-oszlopokon -4596- mormogta -9564- de mindennek nem volt értelme már és a torokát sirás kaparta -11450- kezében eltört a kréta és egyik darabja az ablaknak koppant, valaki elnevette magát, talán éppen a Lakatos és me-nekült Zoliból akkor szaggatott, meg-megcsukló sirás tört elé. Két kezé-vel elfödte az arcát, a táblának dőlt és úgy zokogott és a teste resz-kegetett és a táblát, ahogy rázta, annak a felső sarka oda-oda koppant sú-rú az állványhoz -kopp-kopp-kopp- taktusra, ahogy sirt a gyermek, de már nem nevetett senki. Lakatos a hátsó padban eltette a bicskáját. A menekült Zoli férfimódra zokogott valahogy, nem úgy, mint a gyerek, sok köny-nyel és hüppögve, hanem szinte könnytelenül és némán, de olyan keserve-sen, mintha mindjárt kiesne a szíve.

A tanár ur lesietett a katedráról és megfogta a vállát, magafelé fordította gyengéden.

-De fiacskám -mondta - azért nem kell sirni. Na, hallod? Egy ilyen nagy legényke -de már tétován mondta, érezte, valami egyéb baj van, valami nagyobb baj van, nem a gyermek sir, aki nem készült, hanem az ember sir, a kisdiákban valamiért -mond, fiacskám, miért sirsz? Na, mi bajod van? Mondd szépen. Vagy... és az osztályra pillantott -akarsz bejönni velem a tanáriba inkább? Na, gyere -és a keze után nyult.

A gyermek elérgette a tanár pillantását, meg is fogta a kezét, de nem ment.

-Hát mond, szépen, miért sirsz?- kérte -na, mond- és lehajolt s halkán mondta, szerette a gyermeket és ismerte nehéz életét- mond, otthon van valami baj?

A fiu zokogása felengedett a simogatásra és most már sirni kezdett szapora nagy könnyekkel, szipogva, kezefejével törölgetve -gyermekmódon- és ott a tábla mellett az egész osztály, mind a harminckét fiu előtt elmondta, hogy miért sir.

Amit elmondott rövid volt és, ahogy mondta -el-elfulladva- összefüggéstelen. De ismerték a fiuk esztendő k óta és megértették. A Zoli apja Zágóban volt csendőri altiszt, onnan menekült családjával a

megszállás első idején - otthagya egy nyugodt, biztos életet, kis házat, kertet, jövőt, mindent, s húzódtogt asszonyal, gyermekkel, testükön való ruhával, szívében nagy bánatokkal, lelkeben emlékezésekkel, úgy húzódtogt lefelé a család az Alföldre - mögöttük minden, előttük semmi - úgy jöttek, jöttek lefelé. Kecskeméten vörös fogságba kerültek s ott az embert nyomorékká verték. A teste úgy, ahogy kiheverte, de a lelke nem. Megzavarodott. Az asszony vette át a vándorbotot, meg a koldustarisznyát, - az édes-anya - s futottak tovább az uttalan utgn, ahol nincs testvér, nincs rokon, csak zárt kapuk vannak, harapós kutyák s magas kerítések és a zágoni ismerős hegyek, de messze estek... Nagykőrörsre vetődtek, Zoli iskolába került, az anyja mosott, vasalt, surolt - három kisebb gyermek lábatlankodott otthon, két leány s egy fiúcska, és az apja ült, ült naphosszat üres szemekkel a semmibe bámulva és zsolttárogat zümmögött. Nem tudott senkiről, nem tudott semmiről többé azóta, csak ült és fajta a zsolttárogat és dicséreteket, reggeltől estig. Zoli, dolgozott, segített az anyjának s tanítványokat szerzett, éjszaka tanult, nappal tanított. De most már betelt a mérték. Az anya is kidőlt. Otthon fekszik a szalmazsákon, magával tehetetlenül, a három kisebb gyermek körülötte s az apa ül, ül értetlenül és zengi a zsolttárogat.

Harminkét fiu zsibbadó szívvel hallgatott. A tanár feléjük fordult, a hangja tompa volt és megrészketett.

-Egy csepp vízben - mondta s mintha a szeme telnézett volna a falon, tul az udvaron, a városon, a messze égálgán s határokon, hegyeken áthal - egy csepp vízben az egész tenger benne van, Erdély sorsa az, amit most hallottatok!

Harminkét alföldi fiu döbbenve hallgatott. Erdély! Amit eddig tudtak... Zágon éppen... Mikes Kelemen... és iskolai közhelyek; gazdag földbányák, erdők, hegyek... most egyszerre: Erdély!

Akkor megmozdult a hatodik osztály szive és a menekült Zolit fiának fogadta. Kézbevették a dolgot és egy-két nap alatt rendbehoztak mindent. Dávid László sorravette a házakat a többivel, Végh Akos segített s mind: Solyom Ferdi, Szőke György, Nyári Lázár, Lovass Fülöp és mind - mind a harmincketten. Zolinak koszhelyet kerítettek - annyian ajánlották fel, hogy alig győzték válogatni - két diák laká t adott, a kis testvéreket örökre adta a hatodik osztály. A négy éves Mariskát, meg a nyolc éves Irénkét. Az öccsét, Misit, egy gazdálkodó fogadta magához. Ma délután már a kérvényt írta meg a László fiu, egyenesen a honvédelmi miniszterhez, hogy az apát helyeztesse el valami menhelyen vagy kórházban. Bizonyosan megteszi.

Minden ment, mint a karikacsapás. Zoli most két-három napig nem járt be az iskolába s a fiuk összeállottak néhányan, hogy megvizsík a jó híreket a menekült Zoliéknak.

Szóttalanul ballagtak ki a Bokros felé. Végh Akos vezette a fiukat, ő már járt náluk, s velük tartott az ezermester Lakatos is, aki azért nem állotta meg, hogy egy-eg eléje kerülő kőbe, göröngybe bele ne rugjon, ámbár most ő is komoly volt és a hóna alatt újságpapírba csavarva vitt valamit.

-Majd én előre megyek - mondta Végh, amint megérkeztek a viskóhoz, s meghuzta a madzag-kilincset és belépett a földes kis szobába. A fiuk utána.

Zoli felállott az ágy mellől, ahol az anyja feküdt s kicsit zavartan lépett feléjük. A kisebbek Végh Akoshoz húzódtak, őt már jobban ismerték. Az asszony, az ágyon, arrafelé fordította fejét, de nem tudott szólni. A tenyernyi ablak mellett egy férfi ült háromlábu suszterszéken és maga elé bámult, mintha észre sem venné a fiukat. Egyhangon zümmögte s néha a kezével mozdult hozzá tétován:

Mikor még se mi hegyek nem voltak...

Tebennéd biztunk elejétől fogva,

Uram! Téged tartottunk hajlékunknak...

Dávid László röviden elmagyarázta Zolinak, hogy mi, hogyan történt, most már nyugodtan tanulhat tovább, a kicsikről is gondoskodnak, jó helyekre kerülnek és ők, a hatodik osztály, vigyáznak rájuk továbbra is.

Zoli egyikről a másik fiura nézett. A kicsik nem is értették jóformán, hogy miről van szó, csak azt látták, hogy valami jó lesz, valami jobb lesz, mint volt és ezek a fiuk barátai az ő bátyjuknak.

-Ez pedig- mutatta Dávid László -kérvény, hogy az édesapád...- és önkéntelenül suttogni kezdett, de az ember a sarokban nem figyelt rajuk, egyre hangosabban fujta:

Hogy még sem ég, sem föld nem volt formálva:

Te voltál és Te vagy erős Isten,

Es Te megmaradsz minden időben.

Egyet hallgattak el a fiuk, hogy az édesanyjának már csak a temetéséről gondoskodhatnak. Az orvos megmondta nekik: Nem lehet már segíteni. De a gyermek megérezte, kifülelte a hallgatásukból, kinézte a szemük rebbenéséből s az anyjához lépett. Az asszony kiaszott, száraz kezét most kinyújtotta és megsimogatta a fiát.

-Menjünk- sugta az egyik fiu és megmozdultak.

Menekült Zoli kezét nyújtott, azt a kezét, amelyen rajta volt az anyja simogatása. A fiuk sorra megszorították és elindultak.

Akkor előállott lakatos, az ezermester Lakatos, Végh rá is szólt halkán mit akarsz? - de Lakatos félretolta és az asztalhoz lépett, hóna alól előkerítette a csomagját és kibontotta. Egy falovacska került elő az újságpapírból, látszott maga faragta s ki is pingálta szépen piros tintával, tussal- meg egy darab kenyér. Igen, egy falovacska, és egy barna cipőnek a ropogós ducos ,teteje.

Ezt hoztam -mondta halkán az ezermester Lakatos és össze-
hajtogatta az újságpapírt.

Nagy csend lett a szobában. A férfi fel kelt a sarokból és merev léptekkel, mint egy álomban, jött, jött az asztalig, a darab kenyeret kezébe vette és megtörte. A kenyér friss volt és jó szaga szerte áradt a szobában. Az Alföld gazdagságának dus illata volt ez - a zágoni hegyoldalak még hótakaró alatt aludtak akkor...- és az Alföld irgalmas lelke találkozott a rab Erdély bolyongó lelkével, felismerte és magához ölelte.

oooOooo

Török Sándor.

A TANYATÓL AZ ŐRSÍG.

/folytatás/

Szent György volt városunk védőszentje s bucsu napjára tömegével érkeztek a vásárosok, de meg a szórakozást nyújtó sátorosok is. Már az ünnep előestéjén nagyban készültek a következő napra, s mellettük elhaladva kérdeztem Sanyitól:

-Mit gondolsz, lesz benne módunk?-

-Alig ha- felelte szárazon.

-Még addig mindig volt, s Géza úgy számít, hogy holnap is velünk jön.-

-Nem egészen úgy van, mert a múlt évben már nem jött velünk. Emlékezz! Izgatottan készült az érettségi vizsgájára, s amint láttam, még azt sem vette szívesen, hogy felkerestük. Természetesen most már lehet... De gondolj csak a tegnapi esetre. Simonyi mindig szorgalmas volt és tudott is, s láttad? Polyt róla a ver-jték, s félt volt, hogy a tanár ar rácsap az asztalra. Bucsuba mehetünk minden évben, de érettségi vizsgára?..

-Igazad van!- s megállapodtunk, hogy másnap 8 órára náluk lesznek.

Igéretemhez híven és időben zörgettem Sanyiéknál. Bezárkoztunk a kis szobába és a különféle kérdésekkel gyötörtük egymást.

Késő délutánra járt az idő, amikor kimerülten, de meglege-
detten könyveinket becsuktuk. A kapuban Sanyitól bucsuzni készültem, amikor Géza ott ért meg és kérdően nézett reánk. Sanyi vállvonogatással mérlegelt, de az én biztatásomra, hogy egy kis agyfrissítés nem árt, elindultunk a bucsuba.

A mutatóványosok sátraihoz érve, hirtelen nyugtalan érzésem támadt. Kezdetben nem tudtam miért, de később úgy éreztem, valaki nyomom követ, leselkedik reám. A nyugtalanág mindjobban erőt vett rajtam, s félve tekintgettem jobbra-balra.

Gézáék egyik sátor előtt megálltak, ezt alkalmasnak találtam a környék figyelmes és részletes átfürkészésére. Hátra fordulva majd kővé meredtem. A villanyfényben jól láttam, hogy a bennünket követő lánycsoportból egy szép, fekete szempár rám csillog. Ugyanakkor láthatatlan valaki állandóan duruzsolta a fülemben: "Ó az!" Zsibbadt lábakkal mozdulatlanul álltam, s mikor mellettém elhaladtak, szívemet a torkomban éreztem dobogni, de viszont nyugtalanágom megszűnt.

Sanyiékát a közelben már nem láttam, s meggyorsítottam lép-
teim utánuk. Közben megdöbbenve tapasztaltam, hogy a megigézóm csoportja
mögött egyedül halad. Zavarba jöttem, és töprengtem, mit tegyek? El akar-
tam kerülni; emberek tolongtak már köztünk, amikor mégis alig hallható
bocsánat-tal melléléptem. Határtalanul boldog voltam, mert az első mo-
solya, mint bimbóból a rózsa, kipattant az arcán. A sok-sok mondanivalóm
ellenére egy szót sem tudtam kiejteni s hallgatagon kísértem tovább,
mint holdat az árnyéka.

Végre azonban kiszáradt torkom ügyetlenül megköszörültem
és nagy nehezen kinyögtem:

-Talán zavarom?-

Szerényen elmosolyodott, s szinte szemével felelte:

-Még nem... De nem akarom, hogy miattam fáradjon.-

-Mégis mi az oka, ha zavarni fogom?-

Belepirult, egyideig tétovázott, de végül elmondta, hogy 17
éves és a szülei szigorúan tiltják, hogy udvaroltasson. Az édesapja hentes
és mészáros, a mesterségénél fogva egy kicsit nyers és hevülékeny.
Ettől függetlenül azonban a szülei nagyon jók hozzá, és ezért ragaszkodik
parancsukhoz. Többször ismételt kérdésekre végül elárulta azt is,
hogy a Monostori utcában laknak, az üzlet is ott van.

-Micsoda szerencse! A hentesüzletbe minden nap bemehetek,
és így mindennap láthatom.-

-Oh! Ez már tuzas! De ha magának az szórakozást jelent,
várom. Isten ments azonban, hogy szüleim megsejtsenek valamit.-

-Úgyes leszek- fogadkoztam.

Felnevetett, majd sietve elköszönt.

Már-már féltem attól, hogy távozása miatt önuralmam cserben-
hagy és utana futok. De mégis sikerült érzelmeimnek gátat szabni és si-
etve vettem utam hazafelé.

Nagynéném a kapuban türelmetlenül fogadott:

-Hol voltál ennyi ideig? Kétségbe ejted az embert!-

-Gezát, Sanyit kerestem, a tömeg elsodorta őket mellőlem.-

-Sanyi, Géza másként tudják- csapott le rám mosolyogva. Szavai
forróvizék zuhantak rám, s tekintetem a földre szegeztem.

-Semmi az egész, de egy kicsit fáj, hogy előttem is titkol-
tad.-

Hirtelen mentő gondolatom támadt. Elnevettem magam:

-Ah! Kedves néném arra gondol?... Az iskolából már rég óta
ismerem. Tőle érdeklődtem Géza és Sanyi után, s egy kicsit elbeszélget-
tünk.-

Rám kacintott, s mosolyogva kérdezte:

-Szép? - s elnevette magát.

A konyhában sógorbátyám aggodalmasan fogadott, de néném de-
rűje elosztatta feje fölül a fekete felhőket, s igyekezett hangulatunk-
ba illeszkedni.

Kézzel roppant faradtan ébredtem, de mégis sietve öltözköd-
tem, tele reménnyel.

A családban Géza gyanakvó pillantásokat vetett reám. Sanyi
szokása szerint az iskolaépület sarkánál várt, és köszönésem fogadása
után emelt hangon mondta:

-Gratulálok!-

-Úgyan mihez? - néztem rá, az érdeklődést szinlelve.

-Nem fontos, hogy áltass! Nem az én ügyem, mindenki a saját
bőrét viszi a vasarra, de enged meg a 18 éves barátságunk jegyében, apám
figyelmeztetésének megfelelően tudomásodra hozni, hogy vagy az iskola,
vagy udvarlás, mert a kettő egymást megölő ellensége! A többi a te dolgod!
De éppen most az érettségi vizsgára készülődés közben... méltatlankodott
elkepedten.

-Köszönöm!- dadogtam a bensőmet marcangoló szavak miatt.

Sandornak az igaza hamarosan bebizonyosodott. Elkiszemeim
tanárunk helyett a kislányt látták fenn a dobogón, és gondolataim az est
emlékei között kutattak. Rajón döböntem rá, hogy még a nevét sem tudom.

Délben, szép szavakból levelet állítottam össze azzal a
tervvel, hogy azt vásárlás alkalmával a kislánynak átadom.

Az előadás befejezte után egyenest a Monostori utcába si-
ettem. Jól berendezett, tiszta üzlethelyiségbe léptem, melyben a friss
hus szaga, a sonka és a füstölt kolbász illatával kevergett. Rövid vára-

A Magyar Hiszekegy eléneklése után a rangban legidősebb Bajtársunk üdvözölte a megjelenteket, majd pedig a nap jelentőségét méltatta. A meghívott vendégek közül elsőnek dr. Fehér Mihály, a montreali magyar ref. egyház vezető lelkésze üdvözölte a csendőr-bajtársakat. Beszédé során a csendőrökkel kapcsolatos gyermekkori emlékeit idézte: Az apám községi bíró volt, így a csendőrök mindennaposak voltak nálunk. Minden alkalommal kaptam tőlük valamit. Szeretettel és tisztelettel néztem őket. Később kissé ellenszenvesekké váltak előttem, mert láttam, hogy bizony nagyon is erélyesek voltak bizonyos személyekkel szemben. Később kikerültem Kanadába, itt pedig a rosszindulatú propaganda hatása alatt fokozódott az ellenszenvem a csendőrök iránt.

Ma már más a nézetem! A csendőr barátaim és ismerőseim eloszlatták a m. kir. Csendőrségről akotott téves véleményemet. Ma belátom, hogy tévedtem és igenis helyesnek tartom az erélyes fellépésüket bizonyos ügyben és bizonyos személyek ellen, mert ha ez hiányzik, akkor a rend felbomlik. Örömmel állapítom meg, hogy a volt magyar csendőrök az emigrációban is mindenkor Hiven, Becsülettel és Vitézül állják meg a helyüket. Isten áldását kérem a további munkájukra és Hazánk felszabadulására.

Kubicza Kázmér vezérkari ezds., bajtárs, a canadai MHBK vezetője elismeréssel emlékezett a csendőrség békébéli munkájáról, kiemelte a háború alatti hősiességet, valamint az emigrációbeli példás magatartást. Kérte a csendőr bajtársakat, hogy a honvéd bajtársakkal egyetértésben dolgozzanak kitartóan azért, hogy Hazánk mielőbb felszabaduljon.

Szigeti József, a montreali magyar r.k. egyház segédlelkésze beszédét azzal kezdte, hogy nem nekem kellene itt lennem, hanem az édesapámnak. Sajnos, ő nem lehet jelen, mert otthon van Magyarországon. Amikor elhatároztam, hogy pap leszek, az én csendőr-apám azt mondta: "Fiam! A csendőri és papi szolgálat hivatás és nem foglalkozás! Te pap leszel, más eszközökkel, más formában ugyan, de egyazon célt, az örök igazságért, lankadatlan hittel és erővel küzdjél!" Nevezetett beszédének befejezése után, Perédy Örgy. bajtársunk indítványára tiszteletbeli csendőr bajtársnak fogadtuk.

Horváth János építész-mérnök, a montreali Egyházak és Egyesületek Nagybizottságának Elnöke, a montreali Honfitársak üdvözlését tolmácsolta, és sok sikert kívánt a további munkánkhoz.

A kifogástalan és bőséges ebéd elfogyasztása, a pohárköszöntők elhangzása után, a csendőrökből alakult zenekar /Frater szds., Seres hdgy., és dr. Szatmáry karp. őrm./ magyar nótákat játszott. Herczeg bajtársunk énekelt. A meghívott feltüntetett filmvetítés a vendégeink kérésére elmaradt, mert olyan kellemes hangulat alakult ki, hogy helytelen lett volna azt más valamivel megzavarni. Közben folyt a tombolajegyek árusítása, mit Cserhalmi Ferenc bajtársunk leánykája, a bájos kis Aranka végzett nagy ügyességgel. A tombola-tárgyakat Bajtársak ajánékozták.

Éz volt az első csendőrnapi, amelyet itt nyilvánosan tartottunk. Az ebéden 72 személy vett részt. Anyagilag jól, erkölcsileg pedig kitűnően sikerült első nyilvános szereplésünk.

Ezuton mondok köszönetet mindegyik kedves Bajtársamnak, akik a siker érdekében odaadón és hathatósan támogattak az előkészítő munkálatokban! Azoknak a Bajtársaknak, akik valamilyen oknál fogva nem jelentek meg ezen a gyönyörű, hangulatos ünnepélyünkön - csak annyit, hogy szégyennebbek lettek egy lelket emelő és nemesítő élménnyel! Szabó Sándor s.k."

"Argentínában, Buenos-Airesben működő csoportunk tagjai f. év június hó 8-án, vasárnap Istentiszteleteken és a megelőző nap szombat estéjén bajtársi vacsora keretében tartották meg az év csendőrnapi megemlékezést.

A vallásfelekezet szerinti lelkészek megemlékeztek a Testületünk multjáról és sokezer hősi halottjáról, kikért külön imát mondtak a közönséggel együtt.

A bajtársi vacsorára a Magyar Ház éttermében közel 40-en jöttek össze a családtaggal együtt.

A megemlékezést Pintér Aladár ezds. az alábbi beszédével nyitotta meg: Kedves Bajtársak! Ismét lepergett egy év életünkben és újabból összejöttünk, hogy megemlékezzünk Testületünkéről, melyben, amíg a sors engedte, kötelességünket becsülettel teljesítettük. A nyári szünet miatt

halasztottuk el mára. Megemlékezésünk a szolgálati időnkre, de különösen elődeinkre és régi bajtársainkra vonatkozik, kik békeszolgálatban, a háborúkban és forradalmakban adtak oda életüket a Hazáért és miérettünk, de érinti élő bajtársainkat is, kik ismeretlen helyeken még fogvatartva, bujdosva, hozzájuk nem illő kényszermunkában, vagy velünk együtt az idegenben eszik az elnyomás vagy hazátlanság keserű kenyerét. Mert jegyeztük meg, hogy egy jó állás, szép ház, modern kocsi, telt ruhaszekrény vagy jól terített asztal és egyebek, ha az idegenben van, sohasem pótolhatja a Hazát, még akkor sem, ha otthon, rendes viszonyok között, mindezt a sors nem adta volna meg nekünk. "Az édesanyától jobb egy darab száraz kenyér is, mint a mostohától egy kockacukor". E szavakat egy felvidéki magyar mondta egy ottani másik magyarnak, amikor az megkérdezte, hogy miért nem adja be fiát a cseh iskolába, ahol egy pohár tejet is kap. A bajorországi csendélet után, amikor az egykori kerületi parancsnokból Délamerikában fémunkás lett, a szomszéd munkaadónál dolgozó öreg német azzal a véleményével próbált vigasztalni engem, hogy neki mindegy, hogy hol él, Németországban, a négerekkel vagy Amerikában, mert az a fontos, hogy legyen mit dolgozni, hogy ehessen. Hát ez is egy nézet, de akkor egy ilyen szövegjelje magát németnek mondani. Épp úgy ne vallja magát magyarnak az, aki külföldön minden honvégyat ki tud törölni szívéből, mert ott esetleg saját háza, új kocsija, tanyérjáról leelőgő bécsiszelelte vagy jólmenő üzlete van. A hazaszeretethez odatartozik az otthon élők üzani aggodalmas vágyakozásunk és a bennünket összekötő bajtársi szeretet is. Aki nincs velünk, az ellenünk van, mert a katona nem ismerhet semlegességet az érényekkel szemben, még akkor sem, ha emigráns és nincs fegyelmi kötelekeken belül. Azt a 3 bajtársat, akiket évek óta tartó sok szives meghívás után is hiába vártunk, mert ók nem tartották erőmesnek körünkbe eljönni és velünk együtt érezni, én többé meg nem hívom és tőlük anyagi hozzájárulást sem kérk. Ok továbbra is bajtársaink, de nem a mi utunkat járják. Eddig hallgattam erről, de most napirendre akarok térni felette. Ez a veszteség bár fájlalható, mert értékes társainkról van szó, de nem fogja Közösségünk betonlapzatát megrongálni. Régi történelmi tragédiája a magyarnak, hogy a legnagyobb veszélyben huz a legjobban széjjel/lásd a mohácsi vész történetét/.

A saját fajtájához és Hazájához való ragaszkodás nem frázis, hanem komoly lelki és történelmi szükség, mondhatnám azt is, hogy becsületbeli kötelesség. Sohasem volt oly nagy a nacionalizmus, mint most. Ma a nemet németebb, mint val ha, a hor át horvatabb, ugyanúgy az angol, görög, török, olasz, orosz, román, cseh vagy bármely más nemzet is, beleértve a szenegáli vagy fidzsi-szigetbeli négereket is. Mindenki büszke azt a nemzetet képviselni, ahova a Teremtő őt elhelyezte.

Ami a nagy világban történik, azt figyelemmel kísérjük, Valóban csökkenek évről-évre reményeink a hazatérésre, mégis sohasem volt és sehol sem a világban, hogy egy helyzet, legyen az jó vagy rossz, örökké tartott volna. Világbirodalmak és politikai rendszerek dőlnek össze, megszűnnek, vagy kis töredékekre zsugorodnak, új birodalmak és politikai elgondolások születnek, évszázadok óta kizsákmányolt országok és leigázott népek szabadulnak fel, de csodák is történnek. Ilyen pl. Lengyelország, mely négyszeri teljes feldarabolás után 1918-ban újból életre kelt. Aki gondolkozva él, rájött arra, hogy ok nélkül semmi sem történik. Lengyelország többszöri feldarabolása is csak a vezetők gyávaságán, züllöttségén és széthuzásán, de nem a nemzetet mulott épp úgy, mint 1918 őszén Magyarország megszállása román, cseh és szerb, gyengén felszerelt, kis-létszámú katonaságával, -puskálövés nélkül! A román katonák egyrésze, mint magam is láttam, bocskorban, madzaggal kötött puskával és ökörhuzta ágyukkal jött át a határon. Ez nem mese, hanem szomorú tény! A fizikai tövény szerint egy erő csak abba az irányba tud hatni, ahol nem találkozik ellenállással. Rége elcsépeelt tény az, hogy az 1918 évi őszi forradalmat meg lehetett volna akadályozni, és akkor nem lett volna részünkre ilyen szőgyenteljes megszállás és azt rögzítő trianoni béke, nem lett volna II. világháború és mi boldogan élénk otthon.

Mindezt azonban mi tudjuk, különösen az öregek, és csupán fiainknak, leányainknak és unokáinknak mondom, mert a legendák is apáról fiúra szállnak. Az osztrákokkal együtt egy európai nagyhatalom voltunk, úgy lakosságban, mint haderőben, de politikailag is vezető állam voltunk. Hogy kiknek bűne a mi tragédiánk, annak magyarázata nem tartozik ide.

Különbösen is erről beszélni úgy nézne ki, mintha egy leégett ház romjainál a butorok átrendezéséről akarnánk tárgyalni. Tény az, hogy a szövetséges haderők minden arcvonalon mélyen bent voltak ellenséges földön, amikor a hátországokban kitörték a forradalmak. Kezdték a bojárak, folytatták a törökök és utána mi adtuk meg a kegyelemdíjfést, mert a németek egymaguk már nem folytathatták a mi fegyverletételünk után a harcot. Amikor a japánok elvesztették az utolsó háborút, nem csináltak öszirózsás forradalmat, nem kergették el császárukat, hanem a császári palota előtt százezres tömegek sirva kértek tőle bocsánatot, mert nem tudtak elég erőt kifejteni a háború megnyerésére. Tanulhatunk e derék testvérménztől.

Mégis térjünk magunkba. Mi bennünk is sok a hiba, és a mostani sorsunk a mi büntetésünk. Mivel a világon minden egyensúlyban tartja magát, így a bűn és a bűnhődés is. Nemzetünk mérlegének másik serpenyőjében azonban komoly tételnek vannak hibáinkkal szemben és tulsúlyban, melyek az isteni igazság elvének hite mellett nekünk és utódainknak egy boldogabb magyar jövőt biztosítanak. Ebben hinni kell! Minden éj után megvirrad!

Most pedig szálljanak gondolataink bajtársainkhoz, kik agyban párnák közt, künn az őrskörletekben hazai rögön, a harcok mezején, fogságokban és szanaszét a világon, vagy pedig a hóhérok kezei között lehelték ki nemes lelküket. Tegyük egy-egy virágot féltve érzött, vagy ismeretlen helyeken levő jeltelen, behörpadt vagy felszantott sírhalmaikra azzal a hittel, hogy az örökké élő magyar nemzet nem fogja hű csendőreit elfelejteni! De emlékezzünk meg azokról a bajtársakról is, kik még fogságban, börtönben, táborokban lealázó körülmények között élnek, bányákban, vagy hozzájuk nem illő kényszermunka-helyeken sínylőnek és nélkülöznek. Ők azok az elesett hősök, akik még élnek, anennyire ezt életnek lehet nevezni. Mert ugye van különbség, ha valaki a meleg szobából, felöltözve és jól lakva kikocsikázik munkahelyére, esetleg egy európai luxus-kirándulásra repül, vagy ha a hideg barakkból éhesen, fázva, rongyosan, kilómétereket gyalogolva megy a vizes bányába, vagy feleségestől együtt építkezéshez téglát hordani?

Érintse az ő fejüket is a babérkoszoru, mert megérdemlik!

Most álljunk fel és gondoljunk szeretettel halott és élő

hőseinkre!

Az egybegyültek az éjjél utáni órákig maradtak együtt, magyaros vacsora és zene mellett, régi emlékeiket felelevenítve."

oooOooo

DICSÉRET KIHIRDETÉSE.

Központi Vezetőnk díszes okiratban megdicsérte a brazíliai csoporthoz tartozó következő Bajtársat:

Baranyi István alhadnagyot: "Az emigrációs magyarság és a magyar csendőrség közösségi életében éveken át, izzó hazafias és töretlen bajtársi szellemtől fűtött munkásságáért, hűségéért és áldozatkészségéért".

oooOooo

KÖZLEMÉNYEK, SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

v. TEMESVARI ENDRE vörögy., a m.kir. Csendőrség utolsó Felügyelője 1964. július 20-én Strassbourg-Neudorf /Franciaország/ az otthoni hosszas börtönbüntetésének töltése közben szerzett, régebbi idő óta kinzó betegségek miatt elhunyt.

Temetésének lefolyásáról, különös érdemeinek méltatása mellett lapunk következő számában részletes tudósítást közlünk.

Ő már a Hadak Utját járja, hogy azon vezesse vissza Hazánkba hű Csendőreit!

Hátrahagyott hozzátartozóinak a hatalmas Isten adjon mielőbbi belenyugvást megváltozhatatlan akarataiba s nagy veszteségük miatti fájdalmaikra pedig gyógyító irt!

Kocsis János m.kir. cső. őrm. bajtársunk, 1964. június 25-én, Torontóban hosszabb betegeskedés után, de mégis váratlanul elhalt. Még egy pár hó-

Ézutor is köszönettel nyugtázzuk az Önhozzájárulását a B.L.re
segélyalapra.

nappal előbb jókedvűen és mosolyogva vett részt az utóbbi bajtársi összejövetelen, amikor a canadai magyar egyetemi tanszék javára 10 dollárt adományozott. Senki se sejtette, hogy ez volt utolsó nyilvános szereplése. Állapota ugyanis váratlanul rosszabbra fordult és meghalt. Rák oltotta ki életét.

Kocsis bajtársunk a 20-as években szolgált a Testületnél. Hat éves kötelezőjének letelte után, 1929-ben leszerelt és Canadába vándorolt ki. Felépése 1934-ben követte. Torontóban új életet építettek, szorgalmas munkával az egyik torontói husgyárban kiérdemelték munkaadóik és munkatársaik megbecsülését. Szép és vendégszerető házuk nyitva állott minden jó magyar számára.

A II. világháború után szeretettel és igaz bajtársiassággal fogadta a hazátlan ujanadás csendőr bajtársait. A MKCSBK megszervezése után élénken részt vett a bajtársi életben. Szemvedélyes vadász volt, gyönyörű pusok sorakoztak lakásának fölén. Kocsis János őrm. bajtársunknak köszönhattük 1957-ben az igen izletes és nagyszerű hangulatu csendőrnapi özvacsorát. Akkor ünnepelték házassági évfordulójukat is. Példás volt családi élete is.

Az utolsó csö. gyűlésről én vittem haza autón. Jókedvűen beszélgetett, örvendezett, hogy betegségéből felépült. Rehérnaju, nemeslelkű, talpig ember volt!

Koporsójában a MKCSBK. jelvényt viselte. Hozzá tartozói beszéltek, hogy erre a jelvényre nagyon büszke volt, csendőr multját is lelkesen emlegette. Kocsis János m.kir. csö. őrm. hazatért! Azóta már jelentkezett a tulvilágban égi és csendőr előljáróinál. Szálláscsinálóként ment előre a Hadak Utjára, mert az ilyen nemeslelkű emberek, mint ő is volt, örökké élnek! Emlékét megőrizzük! Hozzá tartozóinak pedig együttérzésünket küldjük azzal, hogy "sötét felhők felett, örökké kék az ég"! Kövendy Károly s.k.

A Központi Segélyalap bevételre 1964. I. félévben 333.58 Gulden. Ezen összegből 2 használt ruhacsomagot és 1 izben gyógyszert 120.10 G., míg 4 izbeni pénzsegélyként 200 G-t küldöttünk haza. Maradvány a következő félévre 13.48 G.

Bajtársaink figyelmébe ajánljuk ezen alapunk támogatását, amely most már főként az otthoni bajtársi családok megsegítését célozza, akiknek nincs más bűnük, mint az, hogy magyar csendőrök, illetve ilyen hozzá tartozók voltak.

Találkozás c. novellát Gramantik Margit "Kigyuló Csillagok" művéből vettük.

Keressük Mészáros törm. bajtársunkat, keresztnevét nem tudjuk, de annyit igen, hogy a marosvásárhelyi kerületnél volt gépkocsivezető. Keressük továbbá Juhász Barnabás őrm. bajtársunkat, aki utóljára a szabadkai szárny egyik őrsénél szolgált. Makkfalván született, ma kb. 45 éves. Címeik közlését kérjük ide, hogy azt az őket keresőknek továbbíthassuk.

A BAJTÁRSI LEVÉL f.év október hónapban már Canadában és nyomtatásban jelenik meg. Részleteket erre vonatkozóan a szeptember hónapban még innen kiadandó lapszámunkban közlünk.

H A N D S U H R I F T - K E Z Í R A T. ADRESS-CIM: B.L. Szerkesztősége. UTRICHT. Ornsteinsingel 25. Nederland. Europa.

Druckwerk!
Printed Matter!
Periodique!
Drucksache!

Heer. Dr. Béla R e k t o r
Mr. P.O. Box 784.
Msr.
Herrn. Presidio of Monterey, Calif.

U.S.A.

